

Informe relatiu a la planificació i gestió de les necessitats de professionals sanitaris i a l'acreditació de coneixements de llengua catalana en determinats processos selectius del Servei de Salut de les Illes Balears

1. Objecte

Aquest informe s'emet a petició de la Direcció General del Servei de Salut de les Illes Balears a fi d'analitzar la situació dels professionals sanitaris i aspirants que s'han inscrit en determinats processos selectius del Servei de Salut de les Illes Balears i l'acreditació de coneixements de llengua catalana en el procés de consolidació, així com les dificultats de gestió que presenta i la necessitat d'adoptar mesures que facilitin disposar dels professionals suficients per garantir la total ocupació de les places.

2. Antecedents

La gestió dels recursos sanitaris públics suposa un gran desafiament atesos els interessos en joc i els drets dels ciutadans implicats. La prestació d'uns serveis sanitaris de qualitat requereix una minuciosa planificació i gestió dels recursos humans.

Especial dificultat comporta la planificació dels recursos en l'àrea sanitària donada la problemàtica existent en relació amb aquests col·lectius. Això obliga a adoptar mesures excepcionals que es basen en l'evidència i en les previsions realitzades, així com en les necessitats existents actuals i futures.

És imprescindible destacar l'evidència, i és que els problemes en torn a la gestió dels recursos humans dels professionals mèdics es donen en tot el territori nacional.

Entre les principals febleses del sistema sanitari actualment destaca el dèficit de professionals mèdics, així com l'envelliment d'aquest col·lectiu, entre altres factors (la seva variable disponibilitat i accessibilitat, les mancances motivacionals, les deficitàries mesures de fidelització dels especialistes, etc.).

Però no tan sols s'adverteixen dificultats en els professionals mèdics sinó també en altres categories sanitàries com professionals d'infermeria i les seves especialitats.

D'altra banda és imprescindible introduir millores i avanços en la gestió dels serveis sanitaris, especialment, en la gestió dels recursos humans, i analitzar de manera minuciosa les necessitats presents i futures.

Ateses les necessitats detectades, és imprescindible establir mesures que afavoreixin la retenció i la fidelització del col·lectiu mèdic i dels col·lectius de professionals sanitaris més deficitaris. Per això, els factors claus i les mesures més eficients poden ser diverses, tal com mesures polítiques, econòmiques, legals, etc. A més, s'insisteix en la necessitat que tenguin en compte les circumstàncies locals i el context concret en el que s'apliquen.

3. Fonaments jurídics

3.1. La Llei 4/2016, de 6 d'abril, de mesures de capacitació lingüística per a la recuperació de l'ús del català en l'àmbit de la funció pública

Actualment la capacitació lingüística requerida per a l'accés a la Funció Pública estatutària i de participació en els processos selectius del Servei de Salut de les Illes Balears es regula a la Llei 4/2016, de 6 d'abril, de mesures de capacitació lingüística per a la recuperació de l'ús del català en l'àmbit de la funció pública.

Aquesta norma estableix els nivells de coneixement requerits i preveu, també, mesures de flexibilització per casos extraordinaris. Així, la seva disposició transitòria segona detalla els requisits de llengua catalana del personal estatutari i laboral del Servei de Salut de les Illes Balears i, en relació amb la selecció de personal estatutari, disposa:

1. Coneixements exigibles en els procediments de selecció per ingressar en les categories de personal estatutari i en els procediments de mobilitat per ocupar places de personal estatutari.

a) Els coneixements de llengua catalana que s'han d'exigir en els procediments de selecció per ingressar en els diferents grups, especificats per categories de personal estatutari del Servei de Salut de les Illes Balears o de les entitats que hi estan adscrites, són els següents:

Grups	Coneixements de llengua catalana que s'exigeixen
A1, A2 1 C1	Certificat de nivell B2 (nivell avançat).
C2 grup d'agrupacions professionals	Certificat de nivell B1 (nivell llindar).

A més, l'esmentada disposició conté una important previsió al seu punt tercer, que preveu el següent:

3. Exempcions.

Excepcionalment i quan la prestació assistencial pugui resultar afectada per la manca o insuficiència de professionals, o quan s'hagin de contractar investigadors o científics d'àmbit nacional o internacional, les convocatòries de selecció i mobilitat que afectin determinades categories de personal estatutari o laboral, poden eximir els requisits de coneixements de la llengua catalana exigits per aquesta disposició transitòria, escoltat l'òrgan competent en matèria de planificació de recursos humans del Servei de Salut de les Illes Balears o de l'entitat corresponent, que ha d'emetre preceptivament informe sobre la vigència i l'extensió de l'exempció esmentada.

Així doncs, la Llei preveu un sistema excepcional que permet realitzar exempcions concretes quan es detectin circumstàncies que posin en risc la correcta prestació de l'assistència sanitària a la població. Així, quan aquesta prestació assistencial pugui veure's afectada per una insuficiència de professionals, entre d'altres casos, les convocatòries de selecció relatives a les categories de més difícil cobertura poden eximir els requisits de coneixements de la llengua catalana.

3.2. Els informes d'exempció

Com s'ha comentat al punt anterior, en aplicació de les previsions que conté el punt 3 de la disposició transitòria segona la Llei 4/2016, el Servei de Salut ha fet ús de l'exempció prevista per la selecció de determinades categories a les quals s'ha detectat dificultades de cobertura.

De conformitat amb allò que estableix a la normativa vigent, s'ha elaborat el preceptiu informe justificatiu previ (l'informe núm. 97/2021, de 9 d'octubre de 2021) relatiu a les categories que resulten deficitàries o a les quals s'han detectat dificultats per assegurar la prestació sanitària, ja sigui de forma global o puntual. Cal destacar que determinades categories revelen deficiències i problemàtiques constants i altres generen tensions de manera puntual (per exemple, en període estival), o bé per zones o àrees territorials (per exemple, a les illes d'Eivissa o Formentera, etc.). Es troba especial dificultat pel que fa als especialistes sanitaris (tant d'infermeria com facultatius) i a les Pitiüses o, fins i tot, a l'illa de Mallorca, a les zones i poblacions més allunyades de la capital, on hi ha menys candidats disposats a acceptar els nomenaments que s'ofereixen (especialment si es tracta de contractes precaris o de curta durada).

Així, l'experiència acumulada i les dificultats afrontades en la gestió dels recursos humans a l'àmbit sanitari ha obligat a adoptar mesures excepcionals i fer ús de les facultats que atorga a aquesta administració l'esmentada Llei 4/2016.

Per això, es va redactar l'informe núm. 97/2021, de 9 d'octubre de 2021 sobre la matèria. Aquest informe conclou:

XII. Conclusions

Segons l'exposat, es conclou que en el SSIB hi ha un dèficit de personal estatutari sanitari del subgrup A1, fonamentalment en totes les categories de metges i facultatius especialistes d'àrea. Igualment, hi ha un dèficit de personal estatutari sanitari del subgrup A2, en les categories d'infermer i les seves diferents especialitats. [...]

Totes les debilitats i desavantatges descrits obliguen a prendre decisions, pel que fa als efectius personals. Per aconseguir una major dotació de professionals sanitaris, cal donar estabilitat en els nomenaments, de manera que això sigui un al·licient per atraure talent estatal i estranger. [...]

3.3. El Decret-Llei 6/2022, de 13 de juny, de noves mesures urgents per reduir la temporalitat a l'ocupació pública de les Illes Balears

Sense perjudici de la normativa esmentada anteriorment, l'ordenament jurídic aplicable a la matèria s'ha de completar amb les previsions que conté el Decret-Llei 6/2022, de 13 de juny, de noves mesures urgents per a reduir la temporalitat en l'ocupació pública de les Illes Balears.

Aquest Decret Llei té per objecte l'aprovació de mesures urgents que permetin reduir la temporalitat en l'ocupació pública de les Illes Balears, a l'empara de la Llei 20/2021, de 28 de desembre, de mesures urgents per a la reducció de la temporalitat en l'ocupació pública, com també la transposició d'aquesta Llei a la normativa autonòmica.

Aquest Decret Llei és d'aplicació a l'Administració de la Comunitat Autònoma, a les administracions insulars i locals de les Illes Balears i a les entitats que n'integren el sector públic.

3.4 Categories que han presentat dificultats en la seva cobertura (abans dades d'inscripció)

Com s'ha esmentat anteriorment s'han detectat dificultats per la cobertura de llocs de treball i incidències del dia a dia en la pràctica totalitat de categories sanitàries. De la observació de les bosses de treball i convocatòries publicades es deriva que els recursos humans han estat insuficients per a la cobertura de totes les necessitats assistencials. A més, els informes emesos han conclòs que és adient establir mesures especials en els processos de selecció, de provisió i de mobilitat de les següents categories:

- Personal estatutari sanitari del Subgrup A1: fonamentalment totes les categories de metges i Facultatius Especialistes d'Àrea.
- Personal estatutari sanitari del Subgrup A2: fonamentalment les categories d'infermer/a i les seves distintes especialitats.

3.5 Professionals que no compleixen la totalitat de requisits

És conegut per tothom que la normativa vigent exigeix ostentar determinats requisits per a l'accés a la funció pública. Aquests requisits es recullen als articles 56 i 57 del Reial Decret Legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic (TREBEP) i a l'article 30 de la Llei 55/2003, de 16 de desembre, de l'Estatut Marc del personal estatutari dels serveis de salut (EM).

Aquestes normes exigeixen, per poder participar en els processos selectius, ostentar requisits diversos, tals com ara: posseir una determinada nacionalitat (espanyola, comunitària, etc.), posseir capacitat funcional per assumir les funcions de la categoria a la que s'aspira, trobar-se en un determinat rang d'edat, posseir la titulació exigida, no haver estat separat del servei o inhabilitat (amb inhabilitació absoluta o especial per a ostentar càrrecs públics...), etc. Es tracta de requisits que han de ser preceptivament acreditats per accedir a l'ocupació pública.

Però la urgent manca de professionals sanitaris (especialment a determinades especialitats) ha obligat a adoptar mesures excepcionals per pal·liar la carència d'aspirants per cobrir les necessitats de personal en aquelles categories que pateixen majors dificultats de cobertura. Algunes d'aquestes mesures han suposat certa relaxació o flexibilització en el compliment d'alguns dels requisits esmentats, especialment el relatiu a la nacionalitat i el d'ostentar la titulació o especialitat homologada en la forma pertinent. És a dir, de forma molt excepcional i justificada, davant situacions de risc que impliquen la impossibilitat d'atendre les necessitats sanitàries existents, s'ha fet prevaldre l'interès general i s'ha hagut de recórrer als serveis de professionals que no compleixen escrupolosament la totalitat dels requisits establerts. Tot plegat per garantir l'assistència sanitària i la seva qualitat i adequació. Cal destacar que es tracta d'una pràctica excepcional adoptada a nivell estatal, en els casos en què els diversos serveis de salut s'han trobat amb aquest tipus de dificultats.

Recordem també, com a cas il·lustratiu recent, les mesures excepcionals adoptades a nivell estatal com a conseqüència de la greu situació creada per la pandèmia del COVID-19. Les circumstàncies varen requerir l'adopció de mesures urgents extraordinàries per poder atendre la greu crisi sanitària, tals com ara recórrer als serveis professionals de personal jubilat, a professionals sanitaris en formació (residents de darrer any - R4 o R5-), o facultatius d'altres nacionalitats, etc.

3.6 Situació de la borsa única i del personal temporal

A l'efecte d'il·lustrar els problemes que genera l'escassetat de professionals, cal fer un breu esment a la situació que es dona en els processos de selecció de personal estatutari temporal.

L'article 33.1 de la Llei 55/2003, de 16 de desembre, de l'estatut marc del personal estatutari dels serveis de salut, disposa que la selecció de personal estatutari temporal ha d'efectuar-se per mitjà de procediments que permetin la màxima agilitat en la selecció, els quals han de basar-se en els principis d'igualtat, mèrit, capacitat, competència i publicitat, i han d'establir-se amb la negociació prèvia en les meses corresponents.

D'altra banda, *l'Acord del Consell de Govern de 20 de juny de 2022 pel qual es ratifica l'Acord de la Mesa Sectorial de Sanitat de 13 de maig de 2022, que regula els procediments de selecció de personal estatutari temporal del Servei de Salut, per mitjà de la creació de borses úniques de treball per a cada categoria i especialitat* (BOIB núm. 80, de 21 de juny de 2022), té per objecte regular la selecció del personal estatutari temporal del Servei de Salut, per mitjà de la creació d'una bossa única de treball per a cada categoria i especialitat.

En l'actualitat, el Servei de Salut dels Illes Balears té 24 categories obertes en borsa que es van actualitzant periòdicament:

***Grup sanitari A1**

- Metges de Família

*** Grup sanitari A2**

- Infermer/a
- Infermer/a urgències AP
- Inf. Especialistes:
- Obstetricoginecològic/a
- Salut Mental

- Treball
- Geriatria (En tramitació)
- Pediatria (En tramitació)
- Família i Comunitària (En tramitació)
- Fisioterapeutes
- Terapeuta Ocupacional
- Optometristes

* Grup sanitari C1

- Tècnic Especialistes Laboratori
- Tècnic Especialistes Radiodiagnòstic
- Tècnic Especialistes Radioteràpia
- Tècnic Especialistes Anatomia Patològica
- Tècnics Especialista Higiene Bucodental

* Grup Sanitari C2

- Tècnic Cures d'Infermeria

* Grup no sanitari

- Grup Auxiliar Administratiu de la FA
- Grup Tècnic de la FA
- Grup Gestió de la FA
- Grup Administratiu de la FA
- Zelador
- Treballador Social

A continuació es detalla la informació dels candidats de les borses de treball vigents de les categories sanitàries A1-A2.

L'anàlisi d'aquestes dades permet conèixer l'impacte que pugués tenir exigir com a requisit el nivell de català a les categories sanitàries (A1 i A2) als candidats de les borses de treball del Servei de Salut de les Illes Balears.

CATEGORIA	DATA DE TALL	N. TOTAL CANDIDATS ADMESOS	% DE CANDIDATS AMB NIVELL DE CATALÀ	N. CANDIDATS AMB CATALÀ ACCEPTAT IGUAL O SUPERIOR AL NIVELL EXIGIT	N. CANDIDATS AMB CATALÀ ACCEPTAT INFERIOR AL NIVELL EXIGIT	N. CANDIDATS AMB CATALÀ PENDENT IGUAL O SUPERIOR AL NIVELL EXIGIT	N. CANDIDATS AMB CATALÀ PENDENT INFERIOR AL NIVELL EXIGIT	N. CANDIDATS SENSE CATALÀ REFLECTIT
Metge / Metgessa de Família en Equips d'Atenció Primària	14/07/2022	842	33,37%	281	33	93	25	410
Infermer/Infermera	03/02/2022	10979	7,74%	850	331	37	21	9740
Infermer/a d'urgències d'atenció primària	29/04/2021	1860	35,75%	665	261	109	49	776
Infermer/a especialista obstetricoginecològic - llevador/a	03/02/2022	865	6,13%	53	23	1	1	787
Infermer / Infermera especialista en Salut Mental	03/02/2022	227	19,38%	44	29	11	5	138
Infermer/a especialista en Infermeria del Treball	05/04/2022	18	44,44%	8	1	3	1	5
		14791		1901	678	254	102	11856

Com es pot observar, s'han analitzat les dades relatives al nombre de candidats admesos en la borsa vigent; d'aquest número s'ha deixat constància del nombre de candidats que acrediten un nivell de català, igual o superior, a l'exigit per la Llei 4/2016, de 6 d'abril, de mesures de capacitació lingüística per a la recuperació de l'ús de català en l'àmbit de la funció pública, i del nombre de candidats que no han indicat ni acreditat la possessió d'un nivell de català.

Per a les categories a les quals es refereix el present informe s'ha aplicat, fins avui, el punt 3 de la *Disposició Transitòria Segona de la Llei 4/2016*, que preveu, excepcionalment i quan la prestació assistencial pugui resultar afectada per la manca o insuficiència de professionals, que les convocatòries poden eximir els requisits de coneixements de llengua catalana exigits en aquesta mateixa *Disposició Transitòria Segona*, amb l'informe previ sobre la vigència i l'extensió de l'exempció esmentada, que emetrà preceptivament l'òrgan competent en matèria de planificació de recursos humans del Servei de Salut de les Illes Balears o l'entitat corresponent.

També és important el detall, i la diferenciació, que s'ha realitzat entre el nombre de candidats que tenen acceptat el nivell de català dels quals el tenen pendent, i d'aquells que no ho han indicat. L'explicació d'aquesta diferenciació és que s'entén per candidats amb nivell de català acceptat a aquells candidats que han acreditat, en termini i forma escaient, estar en possessió d'un nivell de català. A més, els candidats que figuren a borsa amb el nivell de català

pendent, són candidats que han indicat tenir un nivell de català però no l'han acreditat ni en el temps ni en la forma pertinent.

Finalment, es detallen aquells candidats que no han indicat, en cap moment, estar en possessió d'un nivell de català.

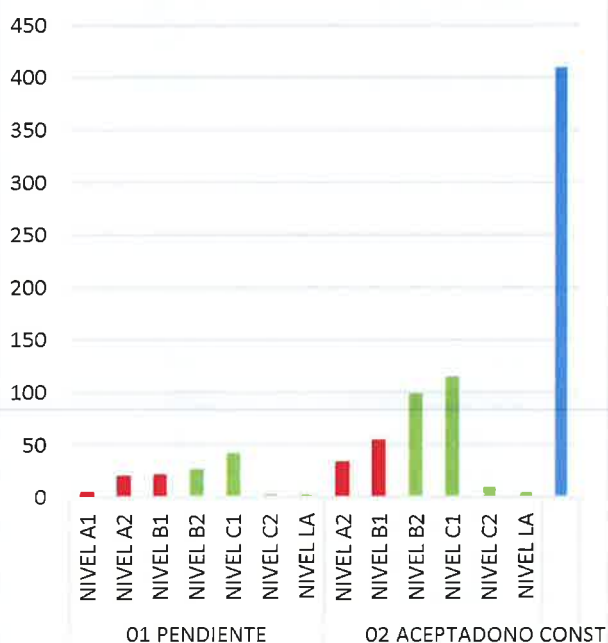
Per concloure, el nombre de candidats que tenen un nivell de català igual o superior a l'exigit amb caràcter general, està per sota del 13%; Havent-hi, a més, categories com a Infermeria Obstètric-ginecològica i Infermeria que estan per sota del 7%.

A continuació es mostren amb major detall taules i gràfics amb el nivell de català per categories, dels quals podem concloure que si exigíssim el nivell B2 de català no disposaríem de candidats suficients.

Metge / Metgessa de Família en Equips d'Atenció Primària

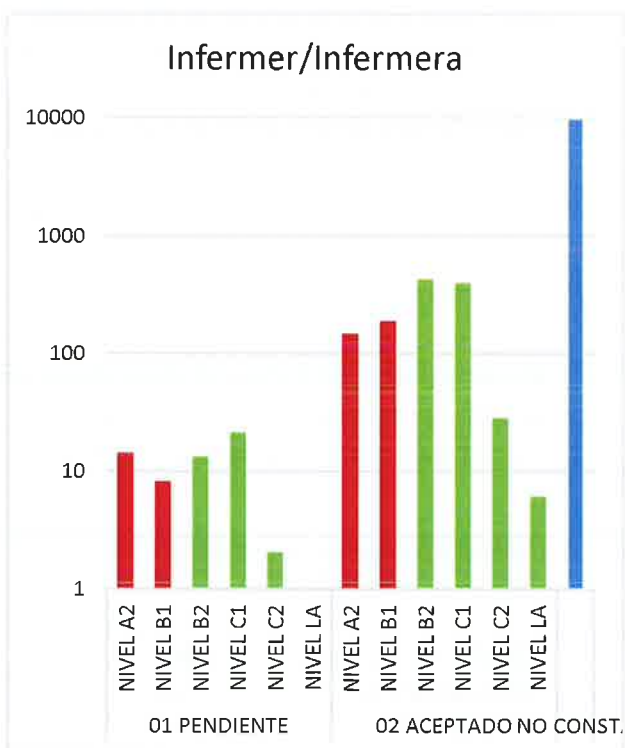
Català	Total
01 PENDIENTE	118
NIVEL A1	5
NIVEL A2	20
NIVEL B1	21
NIVEL B2	26
NIVEL C1	41
NIVEL C2	2
NIVEL LA	3
02 ACEPTADO	314
NIVEL A2	33
NIVEL B1	54
NIVEL B2	98
NIVEL C1	114
NIVEL C2	10
NIVEL LA	5
NO CONSTA	410
	410
Total general	842

Metge / Metgessa de Família en Equips d'Atenció Primària

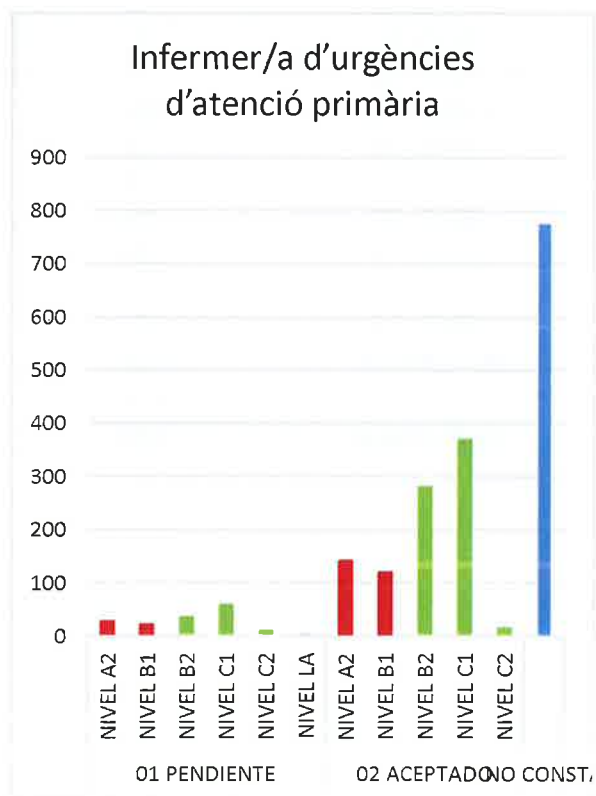
Infermer/Infermera

Català	Total
01 PENDIENTE	59
NIVEL A2	14
NIVEL B1	8
NIVEL B2	13
NIVEL C1	21
NIVEL C2	2
NIVEL LA	1
02 ACEPTADO	1180
NIVEL A2	145
NIVEL B1	185
NIVEL B2	425
NIVEL C1	391
NIVEL C2	28
NIVEL LA	6
NO CONSTA	9740
	9740
Total general	10979

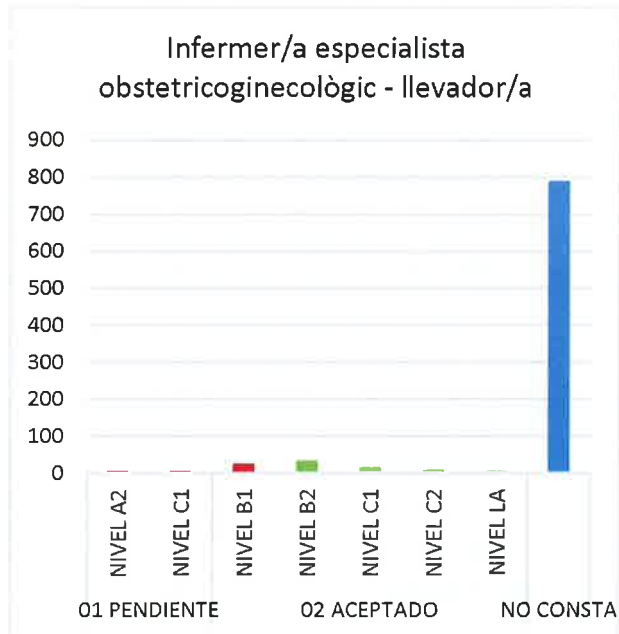
Infermer/a d'urgències d'atenció primària

Català	Total
01 PENDIENTE	158
NIVEL A2	28
NIVEL B1	21
NIVEL B2	36
NIVEL C1	59
NIVEL C2	11
NIVEL LA	3
02 ACEPTADO	926
NIVEL A2	141
NIVEL B1	120
NIVEL B2	281
NIVEL C1	369
NIVEL C2	15
NO CONSTA	776
	776
Total general	1860

Infermer/a especialista obstetricoginecològic - llevador/a

Català	Total
01 PENDIENTE	2
NIVEL A2	1
NIVEL C1	1
02 ACEPTADO	76
NIVEL B1	23
NIVEL B2	32
NIVEL C1	13
NIVEL C2	5
NIVEL LA	3
NO CONSTA	787
	787
Total general	865

Infermer / Infermera especialista en Salut Mental

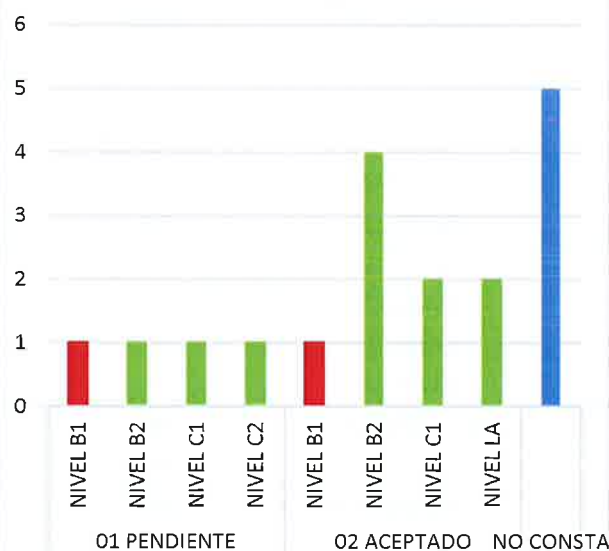
Català	Total
01 PENDIENTE	16
NIVEL A2	4
NIVEL B1	1
NIVEL B2	1
NIVEL C1	8
NIVEL C2	1
NIVEL LA	1
02 ACEPTADO	73
NIVEL A2	10
NIVEL B1	19
NIVEL B2	25
NIVEL C1	18
NIVEL C2	1
NO CONSTA	138
	138
Total general	227

Infermer/a especialista en Infermeria del Treball

Català	Total
01 PENDIENTE	4
NIVEL B1	1
NIVEL B2	1
NIVEL C1	1
NIVEL C2	1
02 ACEPTADO	9
NIVEL B1	1
NIVEL B2	4
NIVEL C1	2
NIVEL LA	2
NO CONSTA	5
	5
Total general	18

Infermer/a especialista en Infermeria del Treball

En relació amb aquesta secció, és important assenyalar que, en els processos d'estabilització del concurs extraordinari, les persones que hi hagin participat en una categoria determinada que no hagin obtingut plaça i no tinguin possibilitat de participar en la modalitat de concurs oposició (per no haver-hi convocatòria en aquesta modalitat i categoria), podrien formar part de llistes preferents de personal temporal en la corresponent categoria, si es creessin. De la mateixa manera en els processos d'estabilització que es tramitaran a través de concurs oposició, les persones participants i que no hagin obtingut plaça en una categoria determinada, podran crear unes llistes preferents de personal interí en la corresponent categoria.

La conseqüència de dispensar del requisit de la llengua catalana als subgrups sanitaris A1-A2 és poder comptar amb major nombre de candidats, derivats de la generació de borses preferents després dels processos de concurs o/i concurs oposició disponibles.

A continuació, es reflecteix la comparativa referida en les dades de contractació del període comprès entre l'1 de gener de 2022 i el 31 de desembre de 2022.

Categoria	Candidats amb nivell de català	Número d'Efectius(FTE) contractats Període 2022	Diferència
Infermer/a	850	2368	-1518
Inf. Esp. Salut Mental	44	26	18
Inf. Esp.Obstetricoginecològic/a	53	114	-61
Inf. Esp. Treball	8	3	5
Metges de Família AP	281	347	-66

Finalment, cal deixar constància d'un fet de gran rellevància: aquestes dades han d'estar subjectes a la disponibilitat dels candidats. Segons l'acord regulador (en el punt que disposa el funcionament de la bossa) la situació de "disponible" o "no disponible", així com la resta de les preferències dels candidats, poden ser modificades en qualsevol moment. Per tant, es pot donar la situació que, encara que es disposi d'un nombre determinat de candidats amb nivell de català, aquests no estiguin disponibles per voluntat pròpia.

Després d'aquesta comparativa es pot arribar a la conclusió que, referint-se a la contractació de personal estatutari temporal de les categories sanitàries dels grups A1 i A2, amb caràcter general, resulta evident que no es disposa en les borses de treball de candidats per a poder cobrir les necessitats de contractació de les gerències territorials del Servei de Salut dels Illes Balears.

4. Justificació de les mesures adoptades en les convocatòries dels processos d'estabilitat

4.1 Convocatòries estabilitat i estimacions prèvies i necessitats

El 3 de desembre de 2022 es va publicar al *Butlletí Oficial de les Illes Balears* la Resolució del director general del Servei de Salut de les Illes Balears per la qual s'aproven les bases generals i el barem de mèrits que han de regir les convocatòries dels processos de selecció per mitjà de la modalitat de concurs oposició derivats de l'oferta d'ocupació pública addicional d'estabilitat ordinària i excepcional d'estabilització per a l'any 2022 del personal estatutari del Servei de Salut de les Illes Balears. Amb aquesta publicació es van donar els primers passos dels anomenats "*processos d'estabilitat*" o "*processos extraordinaris d'estabilització*".

En base a aquestes bases generals es van confeccionar les diverses bases específiques, publicades poc després (el 20 de desembre de 2022), com ara:

- La Resolució del director general del Servei de Salut de les Illes Balears per la qual s'aproven i publiquen les convocatòries específiques de processos selectius, pel sistema de concurs extraordinari i/o concurs oposició, derivats de l'oferta d'ocupació pública addicional d'estabilitat ordinària i excepcional d'estabilització per a l'any 2022, de les diferents categories/ especialitats de facultatiu/facultativa especialista d'àrea (FEA) i metge/metgessa d'urgència hospitalària (subgrup A1), per accedir a places vacants de personal estatutari fix, dependents del Servei de Salut de les Illes Balears
- La Resolució del director general del Servei de Salut de les Illes Balears per la qual s'aproven i publiquen les convocatòries específiques de processos selectius, pel sistema de concurs extraordinari i/o concurs oposició, derivats de l'oferta d'ocupació pública addicional d'estabilitat ordinària i excepcional d'estabilització per a l'any 2022, de les diferents categories/ especialitats d'Infermeria (subgrup A2), per accedir a places vacants de personal estatutari fix, dependents del Servei de Salut de les Illes Balears

El nombre de places ofertades en aquestes convocatòries, pel que fa a les categories que són objecte d'estudi en aquest informe, són les següents:

CATEGORIES	Concurs	Conc-Opo	Total C+CO
INFERMERIA	375	807	1182
INFERMERIA SALUT MENTAL	10	27	37
INFERMERIA URGÈNCIES A AP	10	25	35
INFERMERIA OBSTETRICOGINECOLÒGICA	27	33	60
FARMÀCIA D'ATENCIÓ PRIMÀRIA	4	2	6
FEA ANÀLISIS CLÍNICS		8	8
FEA ANATOMIA PATOLÒGICA	1	6	7
FEA ANESTÈSIA I REANIMACIÓ	9	43	52
FEA ANGIOLOGIA I CIRURGIA VASCULAR		2	2
FEA APARELL DIGESTIU	6	5	11
FEA BIOQUÍMICA CLÍNICA	1	1	2
FEA CARDIOLOGIA	4	6	10
FEA CIRURGIA CARDIOVASCULAR		1	1
FEA CIRURGIA GENERAL I APARELL DIGESTIU		12	12
FEA CIRURGIA MAXIL·LOFACIAL	2	2	4
FEA CIRURGIA PLÀSTICA I REPARADORA	1		1
FEA DERMATOLOGIA MÈDICA QUIRÚR. I VEN.	1	3	4
FEA ENDOCRINOLOGIA I NUTRICIÓ	1	4	5
FEA FARMÀCIA HOSPITALÀRIA	6	9	15
FEA HEMATOLOGIA I HEMOTERÀPIA	2		2
FEA IMMUNOLOGIA		2	2
FEA MEDICINA DEL TREBALL		2	2
FEA MEDICINA FÍSICA I REHABILITACIÓ	3		3
FEA MEDICINA INTENSIVA		15	15

CATEGORIES	Concurs	Conc-Opo	Total C+CO
FEA MEDICINA INTERNA	10	24	34
FEA MEDICINA PREVENT. I SALUT PÚBLICA		4	4
FEA MICROBIOLOGIA I PARASITOLOGIA	2	7	9
FEA NEFROLOGIA	6		6
FEA NEUMOLOGIA	3	6	9
FEA NEUROLOGIA	4	9	13
FEA OBSTETRICOGINECOLÒGICA	10	10	20
FEA OFTALMOLOGIA	8	4	12
FEA ONCOLOGIA MÈDICA	3	10	13
FEA ONCOLOGIA RADIOTERÀPICA		2	2
FEA OTORRINOLARINGOLOGIA	1		1
FEA PEDIATRIA	12	30	42
FEA PSIQUIATRIA		10	10
FEA RADIODIAGNÒSTIC	8	22	30
FEA RADIOFÍSICA HOSPITALÀRIA	1		1
FEA TRAUMATOLOGIA I CIRURG. ORTOPÈDICA		10	10
FEA UROLOGIA	5	4	9
METGE/ESSA DE FAMÍLIA A EAP	103	162	265
METGE/ESSA D'URGÈNCIES HOSPITALÀRIES	26	54	80
METGE/ESSA D'URGÈNCIES A AP	64	57	121
METGE/ESSA ADMISSIÓ I DOCUMEN. CLÍNICA	1	7	8
ODONTÒLEG-ESTOMATÒLEG D'ÀREA D'A.P		3	3
PEDIATRIA I PUERICULTURA D'EAP	25	60	85
PSICOLOGIA CLÍNICA	7	10	17
TÈCNIC/A DE SALUT PÚBLICA A AP	1		1
TOTAL PLACES	763	1520	2283

Atesa la problemàtica que afecta aquestes categories i les històriques dificultats per atendre les necessitats sanitàries, de conformitat amb el que preveu el punt 3 de la disposició transitòria segona de la Llei 4/2016, i de l'informe justificatiu previ, ambdues convocatòries van establir una exempció de l'acreditació dels coneixements de llengua catalana per l'accés a la funció pública (no quedant eximits del requisit per a la resta de casos, com ara accedir a canvis en la situació administrativa).

Les mancances advertides en les borses d'ocupació i en els processos selectius de personal temporal de les diferents categories sanitàries i les dificultats advertides per a la cobertura de determinats llocs de treball, són els que fonamenten principalment la decisió d'exonerar el requisit de coneixement de la llengua catalana als candidats, atès que fins a la data s'ha posat de manifest la insuficiència de professionals de diverses d'aquestes categories sanitàries. Amb aquestes mesures l'administració mostra la seva voluntat d'assegurar la cobertura dels llocs de feina, garantir la prestació sanitària i atreure al màxim d'aspirants possibles per reduir al màxim l'escassetat de professionals i les fuites de treballadors cap a altres zones.

És indubtable que les dificultats per cobrir les necessitats vigents de personal sanitari a tota la Comunitat Autònoma obliguen a adoptar mesures excepcionals.

D'acord amb l'esmentada Llei 4/2016, el nivell que s'hauria de requerir per a aquests professionals sanitaris és el B2. Com hem comentat, la mateixa llei és la que permet eximir aquest requisit en determinats casos excepcionals, com els que concorren en aquest cas. D'aquí les previsions contingudes a les bases publicades.

4.2 Dades derivades del procés d'inscripció dels processos d'estabilitat convocats pel Servei de Salut (desembre 2022)

En data de 27/01/2023 el nombre d'inscripcions de professionals sanitaris del subgrup A1 (corresponents a 45 categories professionals diferents) ha ascendit a un total de 2.692 inscripcions i el nombre d'inscripcions de professionals sanitaris del subgrup A2 relatiu a infermers/es i infermers/es especialistes (corresponents a 4 categories professionals diferents) ha ascendit a un total de 6.802 inscripcions. Entre tots dos col·lectius la suma ascendeix a un total de 9.494 inscripcions. No obstant això, atès que hi ha aspirants inscrits en diverses modalitats (concurs extraordinari i concurs oposició) i en diverses categories, aquest total d'inscripcions correspon a un total de 5.956 aspirants (molts d'ells es presenten a diversos processos/modalitats, per la qual cosa el nombre d'inscripcions i sol·licituds no correspon al nombre real d'aspirants interessats).

A continuació es mostra un quadre amb les dades generals de les inscripcions amb indicació del compliment (o no) dels coneixements de català requerits. Cal destacar que, a més, es tracta de dades pendents de comprovació posterior, atès que els aspirants s'inscriuen i afirmen, sota declaració responsable, la veracitat de les dades informades però la seva acreditació i comprovació es realitza en un moment posterior.

NIVELL DE CATALÀ PRESENTAT EN SOL·LICITUD

Grup categoria	A1	A2	B1	B2	C1	C2	No té nivell de català	Sense dada	Total general
Subgrup A2 sanitari	17	308	671	1605	1771	123	2283	24	6802
Subgrup A1 sanitari	17	104	246	382	865	129	932	17	2692
Subtotal general	34	412	917	1987	2636	252	3215	41	9494
Compleixen amb nivell exigít				1987	2636	252			4875
No compleixen amb nivell exigít	34	412	917				3215	41	4619
Total general									9494

Les dades d'aquesta taula es corresponen a dades de les sol·licituds/ inscripcions presentades. D'ella es desprèn clarament que, del total d'inscripcions rebudes d'aquestes categories, una gran part d'elles ostenta el nivell de català requerit (un total de 4.875 inscripcions, la qual cosa suposa al voltant del 51,35% d'aquestes).

4.3. Categories amb carència de candidats per cobrir la totalitat de les places amb el nivell de català requerit para la categoria (amb dades després de la inscripció): confirmació de la problemàtica existent

Tal com s'ha esmentat, les convocatòries estableixen les regles del joc amb dades estimatives basades en l'experiència acumulada. Una vegada finalitzats els processos d'inscripció, es poden analitzar les dades amb més concreció i exactitud pel que fa a aquests processos concrets d'estabilització.

A continuació, es presenten unes taules il·lustratives de la situació existent. D'aquestes taules cal extreure quines són les categories que en aquests moments i en aquests processos concrets generen més tensions i dificultats.

INSCRIPCIONS CE Y CO SANITARIS A1, A2 SUBGRUPO INFERMER

CATEGORIES	places convocadas (CE+CO)	REQUISIT CATALÀ		total inscritos	cumpleix catalán MENYS nº plazas
		NO cumplen	SÍ cumplen		
gr A2	1314	3303	3499	6802	
INFERMERIA	1182	2764	2799	5563	1617
INFERMERIA OBSTETRICOGINECOLÒGICA	60	200	155	355	95
INFERMERIA SALUT MENTAL	37	62	33	95	-4
INFERMERIA URGÈNCIES A AP	35	277	512	789	477
gr A1		1316	1376	2692	
FARMÀCIA D'ATENCIÓ PRIMÀRIA	6	15	95	110	89
FEA ANÀLISIS CLÍNQUES	8	5	22	27	14
FEA ANATOMIA PATOLÒGICA	7	9	6	15	-1
FEA ANESTÈSIA I REANIMACIÓ	52	50	39	89	-13
FEA ANGIOLOGIA I CIRURGIA VASCULAR	2	4	3	7	1
FEA APARATO DIGESTIU	11	10	11	21	0
FEA BIOQUÍMICA CLÍNICA	2	6	5	11	3
FEA CARDIOLOGIA	10	18	24	42	14
FEA CIRURGIA CARDIOVASCULAR	1	2	1	3	0
FEA CIRURGIA GENERAL I APARELL DIGESTIU	12	13	11	24	-1

CATEGORIES	places convocadas (CE+CO)	NO cumpleixen	SÍ cumpleixen	total inscritos	cumpleix catalán MENYS nº plazas
FEA CIRURGIA MAXIL·LOFACIAL	4	4	4	8	0
FEA CIRURGIA PLÀSTICA I REPARADORA	1	3	2	5	1
FEA DERMATOLOGIA MÈDICA QUIRÚR. I VEN.	4	3	11	14	7
FEA ENDOCRINOLOGIA I NUTRICIÓ	5	10	5	15	0
FEA FARMÀCIA HOSPITALÀRIA	15	18	48	66	33
FEA HEMATOLOGIA I HEMOTERÀPIA	2	4	4	8	2
FEA IMMUNOLOGIA	2	6	1	7	-1
FEA MEDICINA DEL TREBALL	2	3	3	6	1
FEA MEDICINA FÍSICA I REHABILITACIÓ	3	2	0	2	-3
FEA MEDICINA INTENSIVA	15	24	19	43	4
FEA MEDICINA INTERNA	34	28	50	78	16
FEA MEDICINA PREVENT. I SALUT PÚBLICA	4	5	1	6	-3
FEA MICROBIOLOGÍA Y PARASITOLOGÍA	9	13	15	28	6
FEA NEFROLOGIA	6	4	4	8	-2
FEA NEUMOLOGIA	9	7	18	25	9
FEA NEUROLOGIA	13	16	27	43	14
FEA OBSTETRICOGINECOLÒGICA	20	18	58	76	38
FEA OFTALMOLOGÍA	12	17	14	31	2
FEA ONCOLOGIA MÈDICA	13	13	13	26	0
FEA ONCOLOGIA RADIOTERÀPICA	2	0	4	4	2
FEA OTORRINOLARINGOLOGIA	1	6	2	8	1
FEA PEDIATRIA	42	64	86	150	44
FEA PSIQUIATRIA	10	14	23	37	13
FEA RADIODIAGNÒSTIC	30	21	24	45	-6
FEA RADIOFÍSICA HOSPITALÀRIA	1	0	1	1	0
FEA TRAUMATOLOGIA I CIRURG. ORTOPÈDICA	10	13	7	20	-3
FEA UROLOGIA	9	10	13	23	4
METGE/ESSA ADMISSIÓ I DOCUMEN. CLÍNICA	8	28	18	46	10
METGE/ESSA DE FAMÍLIA A EAP	265	363	283	646	18
METGE/ESSA D'URGÈNCIES A AP	121	204	123	327	2
METGE/ESSA D'URGÈNCIES HOSPITALÀRIES	80	148	98	246	18
ODONTOLOGÍA EN ATENCIÓN PRIMARIA	3	34	20	54	17
PEDIATRIA I PUERICULTURA D'EAP	85	61	84	145	-1
PSICOLOGÍA CLÍNICA	17	17	71	88	54
TÈCNIC/A DE SALUT PÚBLICA A AP	1	3	5	8	4
Total	2283	4619	4875	9494	total

De la taula anterior es pot advertir amb claredat que en diverses categories s'ha produït un nombre d'inscripcions inferior al nombre de places ofertes si

s'aplica l'exigència de coneixements de llengua catalana. Es distingeixen un total d'11 categories els aspirants inscrits de les quals no cobririen la totalitat de les places ofertes.

Així doncs, combinant i analitzant les dades de les taules adjuntes i les dades extretes dels registres corresponents, cal insistir en la importància d'adoptar mesures per assegurar la cobertura de les places ofertes. Aquestes mesures s'han de centrar principalment en les categories amb insuficiència clara de candidats, que són les següents:

CATEGORIES EXIMIDES DEL REQUISIT		REQUISIT CATALÀ		Total inscrits	Compleixen català MENYS nº places
Grup categoria	Places convocades (CE+CO)	NO compleix	SÍ compleix		
Subgrup A2 sanitari					
INFERMERIA SALUT MENTAL	37	62	33	95	-4
Subgrup A1 sanitari					
FEA ANATOMIA PATOLÒGICA	7	9	6	15	-1
FEA ANESTÈSIA I REANIMACIÓ	52	50	39	89	-13
FEA APARELL DIGESTIU	12	13	11	24	-1
FEA IMMUNOLOGIA	2	6	1	7	-1
FEA MEDICINA FÍSICA I REHABIL.	3	2	0	2	-3
FEA MEDICINA PREVENT. I SALUT PÚBLICA	4	5	1	6	-3
FEA NEFROLOGIA	6	4	4	8	-2
FEA RADIODIAGNÒSTIC	30	21	24	45	-6
FEA TRAUMATOLOGIA I CIRURG. ORTOPÈDICA	10	13	7	20	-3
PEDIATRIA I PUERICULTURA D'EAP	85	61	84	145	-1
Total	248	246	210	456	-38

Aquestes són, doncs, les 11 categories que requereixen mantenir l'exempció del requisit de llengua catalana ja que són les mostren dificultats més grans per cobrir les 248 places ofertades.

En la resta de les 38 categories (amb un total de 2035 places convocades) no es pot eximir el requisit.

Es tracta de les següents:

CATEGORIES NO EXENTES DEL REQUISIT DEL CATALÀ

CATEGORIES	plazas convocadas (CE+CO)	REQUISIT CATALÀ		total inscritos	cumple catalán MENOS nº plazas
		NO cumpliría	Sí cumpliría		
Subgrup A2 sanitari	1277	3241	3466	6707	2189
INFERMERIA	1182	2764	2799	5563	1617
INFERMERIA OBSTETRICOGINECOLÒGICA	60	200	155	355	95
INFERMERIA URGÈNCIES A AP	35	277	512	789	477
Subgrup A1 sanitari	758	1132	1199	2331	441
FARMÀCIA D'ATENCIÓ PRIMÀRIA	6	15	95	110	89
FEA ANÀLISIS CLÍNQUES	8	5	22	27	14
FEA ANGIOLOGIA I CIRURGIA VASCULAR	2	4	3	7	1
FEA APARELL DIGESTIU	11	10	11	21	0
FEA BIOQUÍMICA CLÍNICA	2	6	5	11	3
FEA CARDIOLOGIA	10	18	24	42	14
FEA CIRURGIA CARDIOVASCULAR	1	2	1	3	0
FEA CIRURGIA MAXIL·LOFACIAL	4	4	4	8	0
FEA CIRURGIA PLÀSTICA I REPARADORA	1	3	2	5	1
FEA DERMATOLOGIA MÈDICA QUIRÚR. I VEN.	4	3	11	14	7
FEA ENDOCRINOLOGIA I NUTRICIÓ	5	10	5	15	0
FEA FARMÀCIA HOSPITALÀRIA	15	18	48	66	33
FEA HEMATOLOGIA I HEMOTERÀPIA	2	4	4	8	2
FEA MEDICINA DEL TREBALL	2	3	3	6	1
FEA MEDICINA INTERNA	15	24	19	43	4
FEA MEDICINA INTENSIVA	34	28	50	78	16
FEA MICROBIOLOGIA I PARASITOLOGIA	9	13	15	28	6
FEA PNEUMOLOGIA	9	7	18	25	9
FEA NEUROLOGIA	13	16	27	43	14
FEA OBSTETRICOGINECOLÒGICA	20	18	58	76	38
FEA OFTALMOLOGIA	12	17	14	31	2
FEA ONCOLOGIA MÈDICA	13	13	13	26	0
FEA ONCOLOGIA RADIOTERÀPICA	2	0	4	4	2
FEA OTORRINOLARINGOLOGIA	1	6	2	8	1
FEA PEDIATRIA	42	64	86	150	44
FEA PSIQUIATRIA	10	14	23	37	13
FEA RADIOFÍSICA HOSPITALÀRIA	1	0	1	1	0
FEA UROLOGIA	9	10	13	23	4
METGE/ESSA ADMISSIÓ I DOCUMEN. CLÍNICA	8	28	18	46	10
METGE/ESSA DE FAMÍLIA A EAP	265	363	283	646	18
METGE/ESSA D'URGÈNCIES A AP	121	204	123	327	2
METGE/ESSA D'URGÈNCIES HOSPITALÀRIES	80	148	98	246	18
ODONTOLOGIA A ATENCIÓ PRIMÀRIA	3	34	20	54	17
PSICOLOGIA CLÍNICA	17	17	71	88	54
TÈCNIC/A DE SALUT PÚBLICA A AP	1	3	5	8	4
total	2035	4373	4665	9038	2630

Recordem que es tracta de processos simultanis que es duen a terme en tot el territori nacional i que els candidats s'inscriuen en els processos de diferents administracions (realitzen inscripcions simultànies en diverses categories, en diverses modalitats d'accés i en diversos Serveis de Salut i administracions alhora, però només podran ocupar una sola plaça). Per això les dades derivades de les inscripcions no garanteixen que vagin a prendre possessió de la plaça que poguessin obtenir a les Illes Balears. Això obliga a necessitar un nombre d'aspirants molt superior a la quantitat de places oferides. A més, l'experiència d'aquest Servei de Salut posa de manifest una alta taxa de renúncies de places (d'aspirants tant nacionals com de les Illes Balears). Molts aspirants renuncien a les places que els són oferides i accepten places a altres institucions (públiques o privades) o a altres comunitats autònomes. Especialment difícil resulta la cobertura de places a les Pitiüses o la de determinades especialitats, quedant desertes aquestes places.

4.4 Altres circumstàncies que poden incidir en la disponibilitat de candidats

Hi ha diversos factors que accentuen l'escassetat de professionals sanitaris. Sense ànim de ser exhaustius i als simples efectes de citar-ne alguns, a continuació s'enumeren algunes circumstàncies que incideixen negativament en la disponibilitat de treballadors sanitaris:

- Problemes derivats de la lliure mobilitat de professionals entre Serveis de Salut del Sistema Nacional de Salut.
- La destacada incidència de professionals que provenen d'altres comunitats autònomes.
- La competència derivada de les millors condicions econòmiques i laborals que ofereixen altres sectors i altres estats.
- L'existència d'un potent sector sanitari privat que atrau professionals qualificats.
- La insularitat i la doble insularitat.
- L'alt cost de la vida.
- Les tensions inflacionàries.
- El difícil accés a l'habitatge.
- La posada en marxa de processos d'estabilitat de forma simultània a tot el territori nacional, i a totes les administracions.
- L'escassetat de places per a la formació en l'àmbit universitari (i residència posterior) d'aquestes categories.
- Etc.

Especial menció requereix la simultaneïtat de processos a tot l'Estat. Aquest factor provoca que gran part d'inscrits aquí s'inscriguin també en processos d'altres Comunitats Autònomes, especialment en les seves comunitats d'origen. La seva incorporació efectiva a aquest servei de salut és incerta. Complint el requisit de capacitació lingüística es disposa de menys candidats. A l'IB-Salut destaca l'alta taxa d'infermers/es procedents d'Andalusia i altres comunitats autònomes i que, amb tota probabilitat, participará també en els processos d'estabilitat de la seva comunitat d'origen.

5. Conclusió

Després de l'anàlisi de totes les dades exposades resulta evident que per garantir la cobertura de les places ofertes en els processos d'estabilitat cal adoptar decisions proporcionades i necessàries per evitar perjudicis en la prestació sanitària i assegurar la prevalença de l'interès general.

Òbviament, unes categories registren més dificultats que altres, per la qual cosa requereixen unes mesures clares i contundents per evitar que els llocs quedin descoberts. Per això, és convenient l'exempció del requisit relatiu als coneixements de llengua catalana per a aquestes categories la cobertura de les quals és més problemàtica sense l'adopció de mesures excepcionals.

De l'observació conjunta de les dades es dedueix que és imprescindible l'exempció del requisit relatiu als coneixements de llengua catalana per a les 11 categories següents:

CATEGORIES EXEMPTES	
Subgrup A2 sanitari	
INFERMERIA SALUT MENTAL	
Subgrup A1 sanitari	
FEA ANATOMIA PATOLÒGICA	
FEA ANESTÈSIA I REANIMACIÓ	
FEA CIRURGIA GENERAL I APARELL DIGESTIU	
FEA IMMUNOLOGIA	
FEA MEDICINA FÍSICA I REHABILITACIÓ	
FEA MEDICINA PREVENT. I SALUT PÚBLICA	
FEA NEFROLOGIA	
FEA RADIODIAGNÒSTIC	
FEA TRAUMATOLOGIA I CIRURG. ORTOPÈDICA	
PEDIATRIA I PUERICULTURA D'EAP	

No obstant la detecció de les categories amb més dificultats de cobertura no està mancada de controvèrsia ja que segons com s'extreuen i analitzen les dades es poden obtenir conclusions diverses (les xifres poden no reflectir amb exactitud la situació i la problemàtica imperant).

Així doncs, les categories no exemptes del requisit relatiu als coneixements de llengua catalana són les següents:

CATEGORIES NO EXEMPTES
Subgrup A2 sanitari
INFERMERIA
INFERMERIA OBSTETRICOGINECOLÒGICA
INFERMERIA URGÈNCIES A AP
Subgrup A1 sanitari
FARMÀCIA D'ATENCIÓ PRIMÀRIA
FEA ANÀLISIS CLÍNICS
FEA ANGIOLOGIA I CIRURGIA VASCULAR
FEA APARELL DIGESTIU
FEA BIOQUÍMICA CLÍNICA
FEA CARDIOLOGIA
FEA CIRURGIA CARDIOVASCULAR
FEA CIRURGIA MAXIL·LOFACIAL
FEA CIRURGIA PLÀSTICA I REPARADORA
FEA DERMATOLOGIA MÈDICA QUIRÚR. I VEN.
FEA ENDOCRINOLOGIA I NUTRICIÓ
FEA FARMÀCIA HOSPITALÀRIA
FEA HEMATOLOGIA I HEMOTERÀPIA
FEA MEDICINA INTERNA
FEA MEDICINA INTENSIVA
FEA MICROBIOLOGIA I PARASITOLOGIA
FEA PNEUMOLOGIA
FEA NEUROLOGIA
FEA OBSTETRICOGINECOLÒGICA
FEA OFTALMOLOGIA
FEA ONCOLOGIA MÈDICA
FEA ONCOLOGIA RADIOTERÀPICA
FEA OTORRINOLARINGOLOGIA
FEA PEDIATRIA
FEA PSIQUIATRIA
FEA RADIOFÍSICA HOSPITALÀRIA
FEA UROLOGIA
METGE/ESSA ADMISSIÓ I DOCUMENT. CLÍNICA
METGE/ESSA DE FAMÍLIA A EAP
METGE/ESSA D'URGÈNCIES A AP
METGE/ESSA D'URGÈNCIES HOSPITALÀRIES
ODONTOLOGIA A ATENCIÓ PRIMÀRIA
PSICOLOGIA CLÍNICA
TÈCNIC/A DE SALUT PÚBLICA A AP

Finalment, cal esmentar que aquests processos d'estabilitat preveuen la generació de borses de personal temporal. Es tracta d'una mesura d'economia processal, d'agilitat i d'optimització de recursos que té un gran valor per la gestió dels recursos humans del Servei de Salut. Per això, la voluntat és comptar amb el màxim nombre de candidats possibles.

Palma, 6 de febrer de 2023

La subdirectora de gestió de personal

GOIB
CONSELLERIA
SALUT I CONSUM
SERVEI SALUT
ILLES BALEARS

Piedad Durán Luque